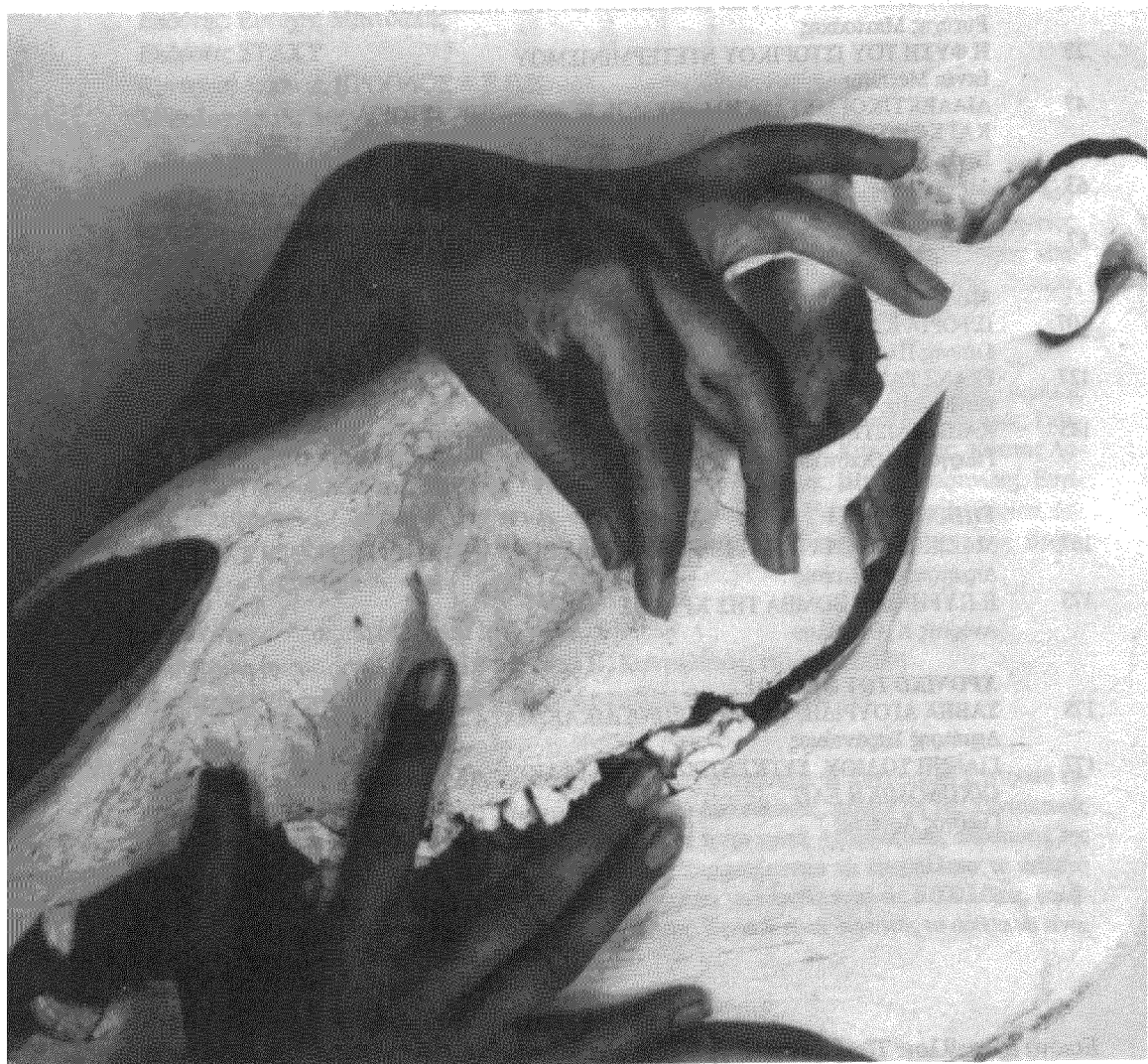

Αλφρέντ Στιέγκλιτς, **Alfred Stieglitz, Τζιόρτζια Ο' Κηφ, φωτ., 1930**

Η φωτογραφία αυτή, που είναι μια από τις πιο σημαντικές της συλλογής, απεικονίζει το νεκρό σώμα ενός παιδιού, της Τζιόρτζια Ο' Κηφ, που πέθανε από την ιλαρά. Η φωτογραφία είναι μια από τις πιο σημαντικές της συλλογής, καθώς είναι η πρώτη φορά που ένας φωτογράφος απεικονίζει το νεκρό σώμα ενός παιδιού.

Η φωτογραφία αυτή, που είναι μια από τις πιο σημαντικές της συλλογής, απεικονίζει το νεκρό σώμα ενός παιδιού, της Τζιόρτζια Ο' Κηφ, που πέθανε από την ιλαρά. Η φωτογραφία είναι μια από τις πιο σημαντικές της συλλογής, καθώς είναι η πρώτη φορά που ένας φωτογράφος απεικονίζει το νεκρό σώμα ενός παιδιού.

Η ανθρωπότητα εισέρχεται στην τρίτη χιλιετία. Πανηγυρισμοί, αναβίωση δεισιδαιμονιών, κέρδη για τα ΜΜΕ σ' έναν κόσμο που συνταράσσεται από πολέμους, εμφύλιες συγκρούσεις και δικτατορίες, που η πλειοψηφία των κατοίκων του πλανήτη μας ζει μέσα στην ένδεια, ενώ οι τεχνολογικές δυνατότητες της εποχής μας θα μπορούσαν να δημιουργήσουν τη βάση για την εξάλειψη της πείνας και της αθλιότητας.

Μπαίνουμε, προσπαθούν να μας πείσουν, στη νέα εποχή της παγκοσμιοποίησης, δηλαδή της παγκόσμιας κυριαρχίας του καπιταλισμού. Να ξεχάσουμε λοιπόν τα ιδεώδη της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ελευθερίας. Να απαλλαγούμε από τους μύθους, τις ουτοπίες και τις ιδεολογίες. Να μην αναζητούμε μάταια κάποιο νόημα στη ζωή. Γιατί η Νέα Εποχή θα σημάνει το τέλος της Ιστορίας, το τέλος των Ιδεολογιών, το τέλος της Πολιτικής. Απαλλαγμένοι από ανταπάτες και από ιδεώδη, οι άνθρωποι θα παράγουν, θα καταναλώνουν και θα ψηφίζουν ένα από τα δυο ταινιόσημα κόμματα. Αυτή περίπου θα είναι η Νέα Τάξη, σύμφωνα με τους κρετίνους ιδεολόγους του όψιμου καπιταλισμού.

Αλλά η ιστορία υπάρχει και διαψεύδει τους νέους προφήτες. Και υπάρχει ως «μεταμοτέρνα» τραγωδία στην εποχή της «παγκοσμιοποίησης». Ποιας παγκοσμιοποίησης; Η Νέα Αταξία αντιστοιχεί στη δεσπόζουσα τάση της εποχής μας για διεθνοποίηση του κεφαλαίου. Αλλά η τάση αυτή ούτε οδήγησε στην παγκόσμια επιβολή του κεφαλαιοκρατικού τρόπου παραγωγής, ούτε πραγματώνεται μέσα από μια ομαλή ιστορική διαδικασία. Πράγματι, ο καπιταλισμός έχει μέχρι σήμερα κυριαρχήσει σε ένα μόνο μέρος του πλανήτη (Ευρώπη, Βόρεια Αμερική), ενώ παντού αλλού συνυπάρχει με κατάλοιπα παλαιών τρόπων παραγωγής, τα οποία εξαρθώνει μέσα από μια ανελέητη πορεία επιβολής των συμφερόντων του «αναπτυσμένου» κόσμου. Αλλά η πορεία αυτή δεν χαρακτηρίζεται μόνο από την τάση ομογενοποίησης. Ο νόμος της ανισόμερης ανάπτυξης λειτουργεί και στην εποχή μας, ίσως περισσότερο έκδηλα στην εποχή μας, οξύνοντας τις υπαρκτές ανισότητες, την αντίθεση φτώχειας και πλούτου, το χάσμα ανάμεσα στον υπό εκμετάλλευση «τρίτο κόσμο» και τις μητροπόλεις του καπιταλισμού.

Η τάση για «παγκοσμιοποίηση» είναι εγγενής στην εμπορευματική-κεφαλαιοκρατική παραγωγή. Στην πρώτη φάση της, η πρωταρχική καπιταλιστική συσσώρευση πραγματοποιήθηκε με την εκμετάλλευση των αγροτών και του προλεταριάτου της Ευρώπης, με τους ατελείωτους πολέμους και με τον εξανδραποδισμό και τη λεηλασία του πλούτου των ατοικιών. Στα πρώτα του στάδια ο καπιταλισμός εκμεταλλεύθηκε τις πρώτες ύλες των ατοικιών, ως ένα βαθμό την εργατική τους δύναμη (φιτείες, οριχεία) και φυσικά τις εκμεταλ-

λεύθηκε και ως αγορές για τα βιομηχανικά του προϊόντα. Το σημερινό στάδιο χαρακτηρίζεται από την εξαγωγή κεφαλαίου για ίδρυση βιομηχανιών στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες. Συνέπειες: η εκμετάλλευση της φθηνής εργατικής δύναμης των χωρών αυτών, η δημιουργία ενός μαζικού, εξαθλιωμένου προλεταριάτου και η αντίστοιχη αποβιομηχάνιση και η ανεργία στις μητροπόλεις του καπιταλισμού.

Η διαδικασία διεθνοποίησης του κεφαλαίου πραγματώνεται κυρίως με τη μορφή διεθνικών εταιριών και πολυκλαδικών μονοπωλίων. Αλλά η κρίση υπερπαραγωγής καθιστά δύσκολη την παραγωγική επένδυση του κεφαλαίου, εξ ου η συσσώρευση παρασιτικού, χρηματιστικού κεφαλαίου που διακινείται καθημερινά σε απίστευτα μεγέθη (1,5 τρισεκατομμύρια δολάρια ο καθημερινός τζίρος των νέων ναών του τζόγου). Η τάση για διεθνοποίηση αντιφάσκει με τη διατήρηση του έθνους-κράτους, των κρατικών συνόρων και του κρατικού προστατευτισμού. Η αντίφαση αυτή, μαζί με την πρακτική των ΗΠΑ για παγκόσμια ηγεμονία, εκφράστηκαν στο ιδεολογικό πεδίο με τις «θεωρίες» για το ιστορικό ξεπέραςμα του έθνους-κράτους και της εθνικής κυριαρχίας. Αυτή η πρακτική και η αντίστοιχη «θεωρία» υλοποιήθηκαν με τους πρόσφατους πολέμους της «Νέας Τάξης». Και ακριβώς επειδή δεν πρόκειται για ένα διεθνισμό που θα συμφιλίωνε τα έθνη, η τάση αυτή, μαζί με τα κατάλοιπα του παρελθόντος, γέννησαν νέους εθνικισμούς και θρησκευτικούς φονταμενταλισμούς, ως τη στρεβλή απάντηση των λαών στην επιθετικότητα του κεφαλαίου.

Η «Νέα Τάξη», συνολικά, ενίσχυσε τις κλασικές και γέννησε νέες αντιθέσεις πλανητικής πλέον κλίμακας. Αντιθέσεις ανάμεσα στις τρεις μητροπόλεις του καπιταλισμού. Ενδοκαπιταλιστικές αντιθέσεις στο εσωτερικό κάθε χώρας. Οξυνση της πάγιας και θεμελιακής αντίθεσης κεφαλαίου και εργασίας. Οξυνση των αντιθέσεων των κεφαλαιοκρατικών χωρών με τις αναπτυσσόμενες χώρες. Και το πλέγμα των αντιθέσεων δεν είναι παγιωμένο. Στο έδαφος της αντίθεσης κεφαλαίου και εργασίας θα έχουμε στο μέλλον νέες αντιθέσεις ανάμεσα στις κλασικές μητροπόλεις του καπιταλισμού και τις αναδυόμενες νέες «μεγάλες δυνάμεις»: την Κίνα, τις Ινδίες, τη Ρωσία, τις χώρες της Άπω Ανατολής και της Λατινικής Αμερικής.

Εισερχόμαστε σ' έναν αιώνα νέων, γενικευμένων συγκρουσιακών καταστάσεων. Οι αντιθέσεις και οι συγκρούσεις δεν είναι πλέον τοπικές. Είναι πλανητικές. Πλανητική μέσα από μια μακρά διαδικασία θα είναι και η λύση τους: νέα βαρβαρότητα και ενδεχόμενη αυτοκαταστροφή του ανθρώπινου είδους ή, μέσα από αγώνες και οδύνες, η παγκόσμια σοσιαλιστική κοινότητα.

Ανάγκη συνεπώς να κατανοήσουμε τις αντιθέσεις και τις λανθάνουσες δυνατότητες του νέου αιώνα. Να κατανοήσουμε τον κόσμο για να τον αλλάξουμε. Το σημερινό αφιέρωμα της ΟΥΤΟΠΙΑΣ στον István Mészáros, έναν από τους σημαντικότερους σημερινούς θεωρητικούς του μαρξισμού είναι, ελπίζουμε, μια μικρή συνεισφορά σ' αυτή την προσπάθεια. Τον ίδιο στόχο υπηρετούν, κατά τη γνώμη μας, και οι μελέτες των Γ. Πλάγγεση, Π. Τσιαμούρα και Γ. Οικονομάκη, καθώς και τα επίκαιρα άρθρα των Δ. Μπελαντή και Α. Θεοφίλου.

Στο σημερινό τεύχος παρουσιάζονται έργα της Αμερικανίδας ζωγράφου Georgia O' Keeffe, η οποία γεννήθηκε στο Sun Prairie του Wisconsin το 1887 και πέθανε στη Santa Fe του Ν. Μεξικού το 1986.